

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De Telegraaf
Parlementaire redactie

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector juridische zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon

Datum 18 april 2016
Onderwerp Uw verzoek om openbaarmaking van informatie

Ons kenmerk
746689

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte heer [REDACTED]

Op 15 februari 2016 heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over de kosten die zijn gemaakt voor het inschakelen van de landsadvocaat. Uw verzoek betreft een overzicht van de kosten die per departement zijn gemaakt voor het inschakelen van de landsadvocaat alsmede een overzicht van de tien zaken waarvoor in 2015 de hoogste kosten zijn gemaakt.

De ontvangst van uw verzoek heb ik bevestigd bij brief van 18 februari 2016. In die brief heb ik u tevens medegedeeld dat ik uw verzoek heb doorgeleid naar de overige departementen en dat de afhandeling van uw verzoek vanuit mijn ministerie wordt gecoördineerd.

Bij brief van 10 maart 2016 is de beslistermijn met vier weken verlengd.

Op 29 maart 2016 heeft u telefonisch overleg gehad met [REDACTED] van mijn ministerie. In dat overleg heeft u desgevraagd bevestigd dat uw verzoek beperkt is tot de kosten die de rijksoverheid heeft gemaakt voor het inschakelen van de landsadvocaat en dat kosten die zijn gemaakt voor het inschakelen van notarissen die werkzaam zijn op het kantoor van de landsadvocaat buiten beschouwing gelaten kunnen worden.

Procedureel

Omdat uw verzoek betrekking heeft op informatie die bij alle departementen berust, heb ik dit doorgeleid naar deze departementen. Alle departementen hebben mij desgevraagd geïnformeerd over de kosten die zij in 2015 hebben gemaakt voor het inschakelen van de landsadvocaat. Om een efficiënte en overzichtelijke afhandeling van uw verzoek te bevorderen, is er in overleg met de andere departementen voor gekozen uw verzoek te beantwoorden in één besluit waarin de informatie van alle departementen is verwerkt. Ik neem dit besluit dus mede namens mijn ambtsgenoten van de andere departementen en de Minister-President.

Algemeen

Alvorens inhoudelijk in te gaan op uw verzoek, hecht ik eraan een korte toelichting te geven op de rol van de landsadvocaat en de redenen voor zijn inschakeling.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector juridische zaken

Datum
18 april 2016

Ons kenmerk
746689

Evenals andere rechtspersonen, dient de Staat der Nederlanden in privaatrechtelijke procedures te worden vertegenwoordigd door een advocaat. De Staat is geheel vrij in de keuze van een advocaat, maar met name om de eenheid in vertegenwoordiging te bevorderen is het van belang dat niet in elke procedure een ander kantoor de belangen van de Staat behartigt. Daarom wordt de Staat in beginsel zoveel mogelijk door hetzelfde advocatenkantoor bijgestaan. Bij koninklijk besluit is bepaald dat aan de advocaat die geregeld voor de Staat optreedt, de titel "landsadvocaat" kan worden verleend. Op dit moment is de landsadvocaat verbonden aan het advocatenkantoor Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn. Bij dit kantoor is een groot aantal advocaten werkzaam, die allen een deel van hun tijd besteden aan werkzaamheden voor de Staat en de hiervan deel uitmakende bestuursorganen. Aan de titel "landsadvocaat" zijn geen bijzondere rechten of plichten gebonden. Wel is tussen de Staat en de landsadvocaat een contract van kracht, waarin de landsadvocaat zich ertoe heeft verbonden om zijn kantoor zodanig in te richten dat alle zaken die de Staat aanbrengt naar behoren kunnen worden behartigd. Daarnaast heeft de landsadvocaat zich verbonden om geen zaken aan te nemen die strijdig zouden kunnen zijn met de belangen van de Staat. Deze verplichtingen voor de landsadvocaat gelden ook voor al zijn kantoorgenoten. Het contract tussen de Staat en de landsadvocaat biedt de Staat de ruimte om desgewenst een andere advocaat dan de landsadvocaat in te schakelen. In voorkomende gevallen wordt van die mogelijkheid ook gebruik gemaakt.

Het merendeel van de juridische aangelegenheden wordt binnen de ministeries zelf afgehandeld. Niettemin maken alle ministeries ook gebruik van de diensten van de landsadvocaat. Het grootste deel van de zaken waarin de landsadvocaat wordt ingeschakeld, betreft civiele procedures waarin vertegenwoordiging door een advocaat wettelijk verplicht is. Naast deze civiele procedures, wordt de landsadvocaat soms ook ingeschakeld in bestuursrechtelijke zaken. Als uitgangspunt geldt echter dat de Staat en zijn bestuursorganen ervoor zorg dragen dat voldoende juridische deskundigheid aanwezig is binnen de rijksoverheid, zodat gepaste terughoudendheid kan worden betracht bij het inschakelen van de landsadvocaat en andere externe juridische bijstandsverleners in zaken waarin bijstand door een advocaat niet in de wet is voorgeschreven. Een aantal ministeries heeft inmiddels eigen advocaten in dienst, zodat ook voor de verplichte procesvertegenwoordiging in civiele zaken niet langer in alle gevallen van externe juridische dienstverlening gebruik gemaakt hoeft te worden.

Inventarisatie documenten

In uw verzoek om informatie heeft u verwezen naar mijn besluit van 6 mei 2015, waarmee ik inzicht heb gegeven in de kosten die de departementen in de jaren 2012, 2013 en 2014 hebben gemaakt voor het inschakelen van de landsadvocaat. In dat besluit zijn de kosten per ministerie en de totale kosten van alle departementen gezamenlijk openbaar gemaakt in de vorm van een overzicht, waarbij de bedragen zijn afgerond op miljoenen euro's. Die handelwijze volg ik ook in dit besluit.

Besluit

Ik heb besloten de door u verzochte informatie te verstrekken.

Toelichting

In onderstaand overzicht vindt u de kosten die in 2015 zijn gemaakt door de ministeries, waaronder in dit verband zowel de bestuursdepartementen als de diverse uitvoeringsorganisaties begrepen moeten worden. De weergegeven kosten bestaan uit honoraria, kantoorkosten, verschotten en BTW en zijn afgerond op miljoenen euro's.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector juridische zaken

Datum
18 april 2016

Ons kenmerk
746689

Ministerie	Kosten 2015
Algemene Zaken	0,1
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	1,8
Buitenlandse Zaken	0,2
Defensie	1,5
Economische Zaken	3,0
Financiën	2,7
Infrastructuur en Milieu	3,5
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	0,3
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	0,7
Veiligheid en Justitie	6,6
Volksgesondheid, Welzijn en Sport	1,6
Totaal*	22,0

* Door de afrondingen zouden kleine verschillen kunnen ontstaan bij de optelling.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de kosten die de ministeries gezamenlijk hebben gemaakt voor het inschakelen van de landsadvocaat in 2015 afgerond 22,0 miljoen euro bedroegen. Dat bedrag ligt iets lager dan de bedragen uit 2012 (22,7 miljoen), 2013 (23,5 miljoen) en 2014 (23,0 miljoen).

Naast de kosten per ministerie, heeft u verzocht om openbaarmaking van een overzicht van de tien zaken waarvoor in 2015 de hoogste kosten zijn gemaakt. Dit overzicht treft u onderstaand aan. De kosten in dit overzicht zijn afgerond op duizenden euro's en omvatten honoraria, kantoorkosten, verschotten en BTW.

Ministerie	Zaak	Kosten
EZ	Ontelgening Hedwigepolder	316
I&M	Staat/Stichting Urgenda	300
VWS	Aanbesteding bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker	295
FIN	Aansprakelijkheid (bestuurders) trustkantoor	207
I&M	Advies project SAA	185
I&M	Financiële zekerheid kernenergie	143
FIN/VWS	Staat/Stichting rookpreventie jeugd	140
I&M	Advies Trechteringproduct N18 beoordeling	140
I&M	Ontelgening A9 Badhoevedorp	137
EZ	Advies Water- en Energiebedrijf Bonaire	135

Ik vertrouw erop dat u ik u met het bovenstaande voldoende heb geïnformeerd.

Hoogachtend,
De Minister van Veiligheid en Justitie,
Namens deze,

M.H.A. van der Meer Mohr-Soons
Wvd. hoofd van de sector Juridische Zaken
van de Directie Wetgeving en Juridische Zaken

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector juridische zaken

Datum
18 april 2016

Ons kenmerk
746689

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister van Veiligheid en Justitie, t.a.v. de Directie Wetgeving en Juridische Zaken, sector Juridische Zaken, Postbus 20301, 2500 EH, Den Haag.